

YAN SANAYİ RİTİM İSTİYOR

Tedarik sıkıntısı yaşadıklarını açıklayan **otomotiv yan sanayi** temsilcileri, üretimdeki duraksamalar ve belirsizlik ortamının uzaması halinde daha kötü senaryoların yaşanabileceğine dikkat çekti.

SÜREÇTE BİLİNMEZLİK VAR

○ **Beyçelik Gestamp** Genel Müdürü Engin Meydan, otomotiv sektörünün sürdürülebilir arz-talep ritmine geri dönmesini beklediklerini söyledi. **Coşkunöz Metal** Form Genel Müdürü **Barış Murat Karaadak**, önümüzdeki süreçte bilinmezliklere dikkat çekti ve "Gelişmeleri ihtiyatla takip ediyor, planlamaları buna göre yapıyoruz" dedi.

İŞLETME SERMAYESİ ERİYOR

○ Yeşilova Holding İcra Kurulu Başkanı Yalçın Yeşilova ise nakde döndüremedikleri stok gün karşılığının arttığını, bunun da işletme sermayesine negatif yansıdığını kaydetti. Pilotcar Satış ve Satış Sonrası Hizmetleri Koordinatörü Haluk Yetek de en büyük taleplerinin belirsizliğin ortadan kalkması olduğunu dile getirdi. » 3. sayfada

Serhat TEZCAN

OTOMOTİVDE NELER OLUYOR?

○ Ülkemizin lokomotif sektörü otomotivde işler yolunda gitmiyor. Pandemi nedeniyle sorun yaşayan üreticiler, yılın başından bu yana üretime ara vererek faaliyetlerini sürdürüyor. Hürriyet Bursa, ihracat şampiyonu olan ve istihdamda önemli pay sahip otomotivdeki son durumu masaya yatırıyor.

○ Sektörün uzmanları ile yaşanan problemlerin detaylarını konuştuk. Yan sanayide üretim yapan kuruluşların mevcut durumunu, stratejik planların ve gelecek öngörülerini ele aldık. Ayrıca iç piyasadaki otomobil mevcudiyetini ve satışları sektör temsilcileri ile değerlendirdik.

YAN SANAYİNİN DERDİ RİTMİ BOZUK ÜRETİM

Otomotiv **yan sanayi** temsilcileri, ortaya koydukları çözüm önerilerini ve stratejik yaklaşımlarını paylaştı. Tedarik sıkıntısı yaşadıklarını açıklayan firma temsilcileri, üretim ritmindeki sıkıntıların giderilip, faaliyetlerini sürdürmek istediklerini dile getirdi. Temsilciler, üretimdeki duraksalamalar ve belirsizlik ortamının uzaması halinde daha kötü senaryoların yaşanabileceğine dikkat çekti.

DAHA ESNEK OLMAYA ZORLUYOR

UTİM ritmi ve tedâkür zincirinin, yani İletken çip tedâkür skatını öncesinde daha öngörülebilir olduğunu söyleyen **Beçilçil Gestepp Gestepp** Müdürü Engin Meydan, "Yeni İletken tedâkürde yapılan skatların ve tedâkür dâruşlarsa önemsiz oldubildirini belirtti. Dâruşlarda kaynaklı tek birlikmi, dâruş sonrasında üretim kapasitelerini üst limitlerine kadar zorlayan tek birlikmi ve devâm eden skat analistânı dâruşlân. "Bu dâruş ritmi, otomotiv üretici ve tedâkürçilerin pandemi ve yeni İletken ritmi öncesinde dâruşuma göre çok daha esnek ve dâruşu zorlayan bir ritmi ne kadar önemli verimsizliklere sebep olsa da **Beçilçil Gestepp** olarak üst üretim tolerans edilebilir, dâruşu skatlarıya skat dâruşlân ritimlerine ayak uyduracak esnekliğe ve çevidliğe sahibiz" dedi.

altyapısı, yarı-iletken tedarikindeki problemler tamamlandığında, daha güçlü talep ve üretim ritimleri ile önceki kayıpları telafi edeceğini garanti altına alıyor”

İŞ BİRLİĞİ YAPMALIYIZ

Otomotiv sektörünün, daha önce de krizler atlattığını ve her bir krizde yeni öğrenilmiş dersleri, yönetim sistemlerine adapte ettiğini söyleyen Meydan, "Şu dönemde darboğaz, yanlış iletkin tedariklere yaşıyoruz. Bu sorun çözülmediğinde, diğer hammaddelelerde benzer problemler yaşanmaması için, otomotiv sektörü olarak gerçek önlemleri önceden almak, potansiyel riskli olan hammadde tiplelerini belirlemeli, üretimin dağıtım kanallarına kadar bütün etmenlerindeki riskleri bertaraf etmek için iş birliği yapmalıyız" dedi.

ARZ-TALEP

Hem yarı-iletken tedarikindeki sorunlar, hem de Ukrayna-Rusya gerginliğinin getirdiği problemlerin bir an evvel çözüme kavuşmasını ümit ettiklerini dile getiren Meydan, otomotiv sektörünün sürdürülebilir arz-talep ritmine geri dönmelerini beklediklerini sözlerine ekledi.

KÜRESEL ETKİLER PROBLEMLERİ DERİNLESTİRİYOR

DÜNYA otomotiv sektörünün 19-20 yıl sağladığını kaynaklanan etkinliği hala sürdürdüğünü belirten **Coskun Mısırlı**, Metra Form Genel Müdürü **Başar Murat Karakurt**, tedarik ve lojistik sorunları ile çin, enerji ve hammadde tedarkinde yaşanan sorunlardan da etkilendiklerini açıkladı.

Çin krizinin 2023'e kadar devam etmesinin beklen-
dikleri belirtilen Karakurt,
"Özellikle otomotivde
kullanılan paladyum, neon
gibi önemli birtakım maden
ve hammaddelerinde tedarik-
çilerden önemli rol oynayan Rusya'ya
Ukrayna savaşından dolayı getirilen
yaptırımlar da küresel pazara yaşanan
bu problemleri derinleştiriyor" dedi.

BİLEMLERİNE VAR
Hem **otomotiv** yan **sanayi**de
önemli bir global oyuncu
haline gelmiş olan Türk
otomotiv sektörünün,
hem de **coskun Hal-**
diro bu tür sorunlara
karşınorma refleks-
lerinin güçlü olduğunu
söylerken Karamaada,
ana sanayinin üretimi
azaltmasını **otomotiv**
yan **sanayi** şirketleri de
etkilediğini de belirtti.

Önümüzdeki süreçte bilemlizmekli
öğünüce beliren Karamaada, "Ancak
gelişimeli ihtiyatla takip edilecek, plan-
larımızı buna göre yapıyoruz."

ETKİLENİYORUZ

Türkiye otomotiv sanayinin de kürselerinde zincirin bir parçası olduğunu hatırlatan Kardaş, doğal olarak bu süreçlerden etkilenmediğini kaydetti. Otomotiv sektöründe devlet sağladığı firmaların sadece Türkiye'deki otomotiv ana sanayisine üretim yapmadığını belirlen Kardaş, "Dünyanın her yinına ihracat yapıyor. Dövizlaysia başa ülkelerde yasanan duruşlar da bizleri etkiliyor. Yasanan dar bütçeler nedeniyle otomotiv üreticileri zaman zaman irtifa vermek zorunda kalıyor. Ancak bugün Türkiye ana sanayinin otomotiv tam bir yavaşlamada olduğu zaman zaman yavaşlamada balsebebilir. Buna bağlı olarak zaman zaman üreticisinin de üretimi etkileniyor. Biz de **otomotiv yan sanayisinde** faaliyet gösteren bir firma olarak bu yavaşlamadan etkileniyoruz. Ancak üretimi durdurmadan gerekli önlemleri

DARALMA SIKINTISI

Bursa'nın Türk otomotiv sanayi-
inin lokomotif durumunda olduğunu
vurgulayan Karaadaç, "Bir süre daha
iç pazar dahil otomotiv üretiminde ve
tedarik sanayiinde daralma ile karşı
karşıya kalabiliriz. Ancak bu etkinin
kalıcı olmasını beklemiyoruz. Krizin
derinleşmesi durumunda Ukrayna
ve Rusya'dan tedarik edilen kritik
hammadde ve komponentler, dünya
genelinde alternatif pazarlardan te-
darik edilecek ürünleri süreçleri regüle
edilebilir" diye konuştu.

TAKİP EDİYORUZ

Sorunların bir süre daha devam edeceği öngörüsünde bulunan Karaadağ, "Biz de yan sanayi olarak ana sanayiyle birlikte ülkemizde ve dünyadaki sektörel gelişmeleri yakından takip ediyor, planlama ve çalışmalarımızı buna göre sürdürüyoruz" dedi.

Tedarik sıkıntısı yaşıyor

ELEKTRONİK aksandan ana hammaddesi olarak plastik komponentlerden caukuk metala kara ciddi tedarik sikintilar yasadiklari anlatilan Pilotlar Satis ve Satis SonrasI Hizmetleri Koordinatörü Hakk Yildiz, bu sikinti ile birleştürdüğü anketi, PandemI haricinde Rusya-Ukrayna SavasI'nin da tedelikligini ifade eden Yildiz, bunun baska bir krize yol açtığını ekledi.

NAVLUN 4 KAT ARTTI

Tedarikle ilgili sürelerin uzamasının navlun sıkıntısında büyük etken olduğuna işaret eden Yetek fiyatların geçen seneye göre 4 arttığına dikkat çekti. Bunlar dışında konteynırla mal göndereceklerini belirten Yetek, konteynır bulmakta da sorun yaşadığını ekledi.

Tedarik konusunda ihtiyatlı yaklaşıklarını söyleyen Yetek, "Bizim şu anda 300'ün üzerinde tedarikçimiz var. Eskiden birinci, ikinci alternatif olarak düşünüyorduk. Şu anda hemen hemen her nokta ve sektörde 4-5 tedarikçimiz oluyor. Riskli en az indirime adına çalıştığımız bir ürün için ikinci alternatif tedarikçimizi tutuyor. Minimum düzeyde etkilenmeye çalışıyoruz. Olası risklerde üretimi geciktirmeye ama mamul üretimine devam ediyoruz. Örneğin aracın üzerine basılabilirlecek türden geldikten sonra o arabaları tekrar üretim hattına alarak eksikleri tamamlamayı test ediyoruz" diye konuştuk.

gerekiyor. Bu döngüyü bir türlü sağlayamıyorsunuz. Geçmişten gelen ödenemeleriniz, kredi yükümlülükleriniz, ödenmesi gereken personel maaşlarınız var. Bu belli süre ile absorbe edilebilir. Bu süreçler artar veya bu şekilde devam ederse işletmeleri sıkıntıya sokar" diye konuştu.

BELİRSİZLİK KALKSIN

En büyük taleplerinin belirsizliğinden ortadan kalkması olduğunu söyleyen Yetkili, "Tedarik sorunları, halledildikten sonra şimdiki ülkelerle bir şey üretmekle ilgili bir sıkıntı gözüküyor. Sattıkları ilgili de sıkıntı gözüküyor. Önemli olan özellikle tedarikle ilgili belirsizliğin kalması. Ekonomik anlamdaki diğer beklentiler tartışılabilir. Mesela kendi yapımızdan bahsedeyim. Bizim fabrikamız, Temmuz sonu hatta Ağustos başına kadar dolar, Sipariş anlamında sıkıntımız yok. Tedarikle ilgili sıkıntıları ortadan kaldırabilirsek, bu süreçleri daha da geriye çekebiliriz" dedi.

MALİYETLER ARTIYOR GELİRLER DÜŞÜYOR

ANA sanayi üretimi ara verdiğinde performanslarının olumsuz etkilendiğini söyleyen Yabancı Holding İcra Kurulu Başkanı Yalçın Yeşilova, nakde döndürmedikleri stok gün karşılığını artırdığını, bunun da işletme sermayesine negatif yansıdığını kaydetti. Değişken maliyetleri yönetmeye çalışsalar da maliyetin önemli kısmını oluşturan sabit maliyetler nedeniyle gelirlerinin düştüğünü ifade eden Yeşilova, "Fakat aynı ölçüde maliyetlerimiz düşmediğinden dolayı bu durum karlılığa negatif yansıyor. Bunların yanında, ritiminde giden bir işletme gün verdiğimizde, üretimde bir

altında duruşlar nedeniyle üretim verimliliği düşen yarışmacı kayıplar, bizi rekabette geriye itecek ve sektörün sürdürülebilirliğini darbe vuracaktır. Kaybedeceğimiz birkaç puan, ileride hem ana sanayi, hem de tedarik sanayi üzerinde rakiplerimizle yarışta bekli bizi geri bir sıra geriye itecek ve arayı kapatmak için daha çok çalışmamız neden olacak. Eğer duruşlar belirsizlik ortamı oluşturun ve süreleri uzarsa, hiç düşüncem istemeyeceğiz daha çokti sanayilerle da gündeme gelebilir. Küçük global sermaye ve endüstrinin ilk aradığı planlanabilirlik, dır.

FIRSAT ÇIKARMAK

Üretimde durumlara sebep olan tedarik zincirindeki kopmaları ve enerji kesintilerini bir daha gündemde telaffuz etmeyecekleri konular olarak geride kalmasını ümit ettiklerini söyleyen Yalçın, "Burada belki bir parantezi tedarik zinciri kaynaklı duruşlar için acmaktaki fayda var. Zira global sermaye bu süreçte öncelikli ki tedarik

ÜRÜN ÇEŞİTLİLİĞİ

Bugün olduğu gibi gelecekte de bu tip durumlardan en az ölçüde etkilenmek için stratejileri bulduğuna söyleyen Yeşilova, bunu müşteri portfolyosunu genişleterek dengelemek, tek bir müşteriye bağlı üretim yapmamak üzerine kurguladıklarını açıkladı. Yeşilova, ürün gruplarında çeşitliliği sağlayarak, endüstrinin bir dalında olusacak kayıplarda diğer sektörler üzerinden devamlılığı ve kayıpları bunlarla telafi etmenin planlarını yaptıklarını ekledi.

kyanlarını birbiri notuuna bağlama-
nın getirdiği risk tasnâsıdır bir risk
değil. Dölyâsıyla buda alternatif
senaryolar da geliştirilmeye başlan-
dı. Türkiye devlet üretimi temsilci
olarak bizler de bu riskleri bir fırsat
çıkarmak için global sermaye ile
birlikte, bu alternatif içinde yer almak
ve bundan pay almak için elimizden
gelen maksimum gayreti gösterme-
liyiz" diye konuştı.

Yasanınları bugün oturur ve
başarı içinde onlara yitir dönen
carklara sahip gelişimsi dünya
ekonomileri için kavramas ve uyum
sağlaması için birer örnek olarak
söyleyen Yeslova, Türkiye'de yitir
çıkâr içinde yasanın sürerleri, bu de-
ğişken şartlara adaptasyon konusunda
avantaj sağladığını savunadı. Türkiye-
nin avantajı olduğunu ifade eden
Yeslova, "Planlamamız için yapıp,
verimsizlikleri önlemek adına kaldırı-
salar, yeni bir sermaye hareketi ge-
riktir. Çirak ağzı yanan dünya ve özel
iki Avrupa için çok doğru bir tercih
olduğumuzı göstermiştir" dedi.